

Slovenská Ľupča - prieskum koryta rieky Hron

Nálezy z miesta brodu

železné kľúče

novoveké mince a zavesok

Proces zamerania a odoberania vzoriek

Miesto výskumu:
Slovenská Ľupča

Poloha:
rieka Hron

Realizácia výskumu:
K. Daňová (AÚ SAV, v. v. i.)
M. Daňová (Trnavská univerzita)
M. Miňo (KPÚ Banská Bystrica)

Rok výskumu: 2023
Druh výskumu: pre vedecké a
dokumentačné účely v rámci projektu
VEGA č. 2/0025/22

Druh náleziska: technické dielo

Datovanie: novovek, 20. storočie

Výsledky výskumu.

Na začiatku roka 2023 bol realizovaný prieskum koryta rieky Hron v Slovenskej Ľupči. Podnet dal Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica. Dôvodom bolo množstvo nálezov, ktoré sa podarilo objaviť počas ryžovania zlata v blízkosti súčasného mosta cez rieku. V týchto miestach je koryto rieky pomerne plytké a rovné. Artefakty pochádzajúce z tohto úseku (podkovy, kľúče, náradie a mince) poukazujú na existenciu staršieho brodu. Za asistencie nálezcu a zástupcov KPÚ sa podarilo geodeticky zmerať získané nálezy a zároveň tak zistiť, ktoré časti rieky sú už „vyťažené“. Pri prieskume koryta rieky sme identifikovali aj staršiu mostovú konštrukciu. Na ľavom brehu rieky bolo doložených päť kolov z kresaných hranolov. Ľavobrežná strana však bola deštruovaná v dôsledku navážky veľkých lomových kameňov, ktoré spevňovali breh. Na pravej strane rieky bolo identifikovaných až 22 kolov z guľatiny. Už mapové podklady z 2. polovice 18. storočia (1. vojenské mapovanie) dokladajú existenciu mosta v tomto priestore. Po zameraní jednotlivých kolov sme zistili, že mostová konštrukcia sa kryje s vyobrazením na mapových podkladoch z 3. vojenského mapovania z 2. polovice 19. storočia. Odoberané vzorky driev však datovali zvyšky objaveného mosta až do 60. rokov 20. storočia (M. Choma). Z tohto obdobia existuje fotografia, na ktorej je uvedený most vyobrazený. Prieskum bude pokračovať v spolupráci s KPÚ Banská Bystrica, Trnavskou univerzitou a spoločnosťou Midland Adventure. Výsledky prieskumu z rokov 2022 a 2023 boli zverejnené v Zborníku Dejiny cestnej dopravy na Slovensku 2023.

REALIZUJEME ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY

(tel.: +421-902-925620)